

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Contabilidade		Código	760G01026
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Empresa			
Coordinación	Anido Martinez, Cristina	Correo electrónico	cristina.anido@udc.es	
Profesorado	Anido Martinez, Cristina	Correo electrónico	cristina.anido@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Introducir ao alumnado nos conceptos básicos relativos ao proceso de elaboración, comunicación e interpretación da información financeira.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A6	Economía e mercado de traballo.
A10	Organización e dirección de empresas.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A19	Identificar as fontes de información económica e o seu contido.
A25	Aplicar as distintas técnicas de avaliación e auditoría sociolaboral.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
A34	Interrelacionar as distintas disciplinas que configuran as relacións laborais.
A35	Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.
B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Conocimiento del trabajo por cuenta ajena y autónomo		B2 B4 B8	
Conocer los distintos ámbitos de la empresa y aplicar los conocimientos contables a dichos ámbitos	A10		C3 C6
Utilizar la transmisión oral y escrita al tratamiento de los datos contables			C1 C2
Interpretar y gestionar la información desde el punto de vista contable		B2 B4 B8	C3 C6
Interpretar indicadores para la valoración de las magnitudes contables		B2 B4 B8	
Identificar y aplicar los diferentes métodos de valoración		B2 B5	
Conocer las técnicas de auditoría	A6 A25		
Saber aplicar los conocimientos a la práctica contable		B1 B2	
Saber interrelacionar las distintas disciplinas del campo laboral y su efecto sobre el sistema de información contable en la empresa	A34		
Sentido crítico frente a las decisiones adoptadas en el entorno de las relaciones laborales	A31	B2 B5	C7
Capacidad de análisis y síntesis		B2	
Capacidad de organización y planificación		B3	
Capacidad de gestión de la información	A19 A31		
Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.		B6	C4
Razonamiento crítico	A31 A34 A35	B8	
Trabajo en equipos.		B9	
Motivación para la calidad.	A13	B12	
Adaptación a nuevas situaciones.		B1 B13	
Aprendizaje autónomo.	A14 A18 A19	B14	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales del estado.			C1
Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.			C3 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
PRIMERA PARTE	FUNDAMENTOS BÁSICOS DA CONTABILIDADE
Tema 1: Introducción á contabilidade.	1.1. Actividade económica e necesidade de información. 1.2. Concepto de contabilidade. 1.3. Divisións da contabilidade.

Tema 2: A información financeira.	2.1. Usos e usuarios da información financeira. 2.2. Características básicas da información financeira. 2.3. Normativa para a elaboración da información financeira.
Tema 3: O balance de situación.	3.1. O patrimonio da empresa. 3.2. Principio de dualidade. 3.3. Elementos patrimoniais: activos, pasivos e neto.
Tema 4: A conta de resultados e o estado de fluxos de efectivo.	4.1. Criterio do devengo. 4.2. Resultado do período: ingresos e gastos. 4.3. Fluxo de efectivo: cobros e pagos.
Tema 5: O método contable.	5.1. Transaccións económicas e feitos contables. 5.2. A conta. 5.3. Tecnicismos das contas.
Tema 6: Rexistros contables.	6.1. Anotacións no libro diario. 6.2. Traspaso do libro diario ao libro maior. 6.3. Balance de comprobación e estados financeiros.
Tema 7: O ciclo contable	7.1. Rexistro das operacións realizadas no período. 7.2. Axustes por aplicación do devengo. 7.3. Preparación de estados financeiros. 7.4. Peche de contas temporais.
SEGUNDA PARTE	INTRODUCCIÓN AO REXISTRO, PRESENTACIÓN E INTERPRETACIÓN DE ESTADOS FINANCIEROS
Tema 8: Operacións de explotación.	8.1. Compras de existencias. 8.2. Vendas de existencias. 8.3. Custo de produtos vendidos e existencias finais. 8.4. Outros ingresos e gastos de explotación
Tema 9: Operacións de investimento e financiamento.	9.1. Compras de inmovilizado. 9.2. Vendas de inmovilizado. 9.3. Achegas dos accionistas. 9.4. Préstamos e outras débedas.
Tema 10: O contido dos estados financeiros.	10.1. O balance de situación. 10.2. A conta de resultados. 10.3. O estado de fluxos de efectivo. 10.4. A memoria e outra información financeira.
Tema 11: Análise da situación financeira.	11.1. A situación financeira a curto prazo. 11.2. Capacidade de xerar recursos e situación financeira a longo prazo.
Tema 12: Estudo da rendibilidade.	12.1. Rendibilidade económica. 12.2. Rendibilidade financeira. 12.3. Débeda e rendibilidade.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A10	8	12	20
Discusión dirixida	A13 A18 A31 A34 B2 B3 B4 B5 B8	7	12	19
Obradoiro	A6 A10 A13 A14 A19 A25 A35 B1 B6 B9 B12 B13 B14 C1 C2 C3 C4 C6 C7	12	24	36

Prácticas a través de TIC	A19 A31 B1 B4 B9 C3	11	22	33
Presentación oral	A13 B2 B8 B9 C1	3	12	15
Foro virtual	A13 B1 B2 B8 C3	0	2	2
Proba de resposta múltiple	A13 A18 B1	1	4	5
Proba práctica	A31 B1 B4 B8 C3	2	4	6
Proba obxectiva	A10 A18 A31 B1 B2 B3 B4	2	8	10
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición, feita polo docente, dos conceptos básicos necesarios para que os estudantes poidan buscar solución aos problemas contables tratados no programa.
Discusión dirixida	Preparación dos temas formulados polo profesorado da materia e participación na discusión dos mesmos na aula.
Obradoiro	Traballo individual e en grupo, guiado polo profesorado da materia, para a resolución, presentación e discusión de exercicios e casos prácticos.
Prácticas a través de TIC	Utilización de software de contabilidade para a teneduría de libros e a preparación de estados financeiros, uso da folla de cálculo para desenvolver a análise de estados financeiros e emprego de ferramentas de presentación para a defensa do traballo na aula.
Presentación oral	Presentación na aula dun traballo realizado en equipo e segundo as orientación do docente da materia.
Foro virtual	Utilización do foro de Moodle para propor dúbidas e/ou responder ás preguntas dos compañeiros sobre calquera aspecto relacionado ca materia, fundamentalmente, para a resolución dos casos prácticos.
Proba de resposta múltiple	Durante o curso realizarase unha proba tipo test sen previo aviso.
Proba práctica	Probas asociadas ao obradoiro e ás prácticas a través de TIC e deseñadas para avaliar o traballo realizado polos estudantes fóra da aula para resolver os exercicios e casos prácticos.
Proba obxectiva	Exame final sobre aspectos teóricos e prácticos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba práctica Presentación oral Prácticas a través de TIC Discusión dirixida Proba de resposta múltiple Proba obxectiva Obradoiro	Os problemas contables propostos para a súa resolución na aula teñen por obxecto afianzar a comprensión dos conceptos e da técnica contable. Para isto, o estudante será guiado polo docente de xeito que poda chegar á solución ou solucións dos problemas que se lle propoñen. Adicionalmente, por medio das titorías, o profesorado da materia guiará a preparación das cuestións propostas para discutir na aula e a resolución das tarefas deseñadas para realizar fora da aula. Alumnos que se atopen en condicións de solicitar o réxime de estudos a tempo parcial. Acordarase ao inicio do curso un calendario específico de titorías compatible coa súa dedicación, motivo polo cal dito alumnado deberá poñerse en contacto co docente da materia antes do 30 de setembro.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Proba práctica	A31 B1 B4 B8 C3	Ao inicio de cada unha das sesións destinadas a discutir exercicios e casos prácticos, o docente presentará aos estudantes un pequeno exercicio, similar aos propostos para realizar fora da aula, que deberá ser resolto de xeito individual no tempo marcado polo docente. Estes exercicios recolleranse e de todos eles valoraranse catro, elixidos aleatoriamente ao rematar o cuadrimestre.	40
Presentación oral	A13 B2 B8 B9 C1	Pedirase aos estudantes que presenten na aula un caso práctico que deberán resolver previamente e traballando en grupo. Na valoración deste caso práctico terase en conta o rigor na súa resolución, a presentación feita na aula e a resposta ás preguntas formuladas por profesorado e estudantes.	10
Proba de resposta múltiple	A13 A18 B1	Durante o curso realizarase unha proba tipo test sen previo aviso.	10
Proba obxectiva	A10 A18 A31 B1 B2 B3 B4	A fin de curso, no día e hora fixados polo centro, realizarase un exame dos contidos teóricos e prácticos.	40

Observacións avaliación

A metodoloxía proposta

persigue dous obxectivos básicos: i) incentivar ao alumnado para que traballe de xeito continuado ao longo do curso e ii) fomentar a autonomía do estudante no proceso de aprendizaxe. Con este fin, ao estudante pídeselle que:

a) Semanalmente realice

os exercicios e casos prácticos propostos polo profesorado da materia. Recoméndase o traballo en equipo para discutir as posibles solucións.

b) Prepare, en grupo e

seguindo as indicacións do docente da materia, un caso práctico para ser presentado na aula na data marcada polo profesorado da materia.

c) Prepare,

individualmente ou en grupo, as cuestións e exercicios propostos polo equipo docente da materia para ser debatidos na aula e que participe activamente nas discusións promovidos na clase así coma naquelas que xurdan no foro virtual. Valorarase, tanto o rigor nos argumentos utilizados, consecuencia da súa preparación previa, como a habilidade para presentar e defender o seu punto de vista fronte ao dos seus compañeiros. Por esta vía (participación activa na aula/foro) o estudante pode compensar con ata 1 punto a cualificación total obtida ca avaliación continua, sen superar o máximo que corresponde a esta avaliación (6 puntos). Deste xeito, o estudante que, por calquera razón, non realice algunha das probas de avaliación continua (proba de resposta múltiple, presentación oral ou probas prácticas) será cualificado con un cero nesa proba, pero esa cualificación poderá ser substituída pola nota obtida ca súa participación na clase. Isto é, dos sete elementos que se teñen en conta na avaliación continua (proba intermedia, catro probas prácticas, caso práctico presentado na aula e participación) elixiranse os seis que presenten as maiores calificacións.

Alumnos que se atopen en condicións de solicitar o réxime de estudos a tempo parcial. Seguirán o mesmo sistema de avaliación coa salvidade das probas prácticas (40%), que serán substituídas pola entrega e presentación oral de dous traballos encamiñados a avaliar as competencias e contidos propios da materia (valorarase o rigor na súa resolución, a presentación feita na aula e a resposta ás preguntas formuladas). Acordarase ao inicio do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, motivo polo cal dito alumnado deberá poñerse en contacto coa profesora da materia antes do 30 de setembro.

Avaliación da oportunidade

de xullo. Esta debe realizarse cos

mesmos criterios que os utilizados na avaliación do primeiro cuadrimestre.

Por último, no caso de que

ao estudante se lle conceda unha oportunidade de "avaliación adiantada", e só nese caso, realizarase unha proba mixta encamiñada a avaliar todas as competencias e contidos propios da materia. Esta proba será en parte ou na súa totalidade oral. A valoración desta proba mixta representará o 100% da cualificación na acta.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Larrán Jorge, M. (Coord.) (2009). Fundamentos de Contabilidad Financiera. Pirámide
- Muñoz Merchante, A. (2014). Introducción a la Contabilidad Financiera. Ediciones Académicas
- Solà Tey, M. y Vilardell Riera, I. (2009). Introducción a la Contabilidad General. McGraw Hill

Bibliografía complementaria	- Alonso Pérez, A. y Pousa Soto, R. (2008). Soluciones contables PGCPYMES. CISS - Omeñaca García, J. (2008). Supuestos prácticos de Contabilidad financiera y de sociedades. Deusto - Omeñaca García, J. (2009). Plan general de Contabilidad y PGC de PYMES comentados. Deusto - Pallerola, J. (2008). Contabilidad para PYMES. RAMA - Pascual Martínez, A. y Labatut Serer, G. (2008). Casos prácticos del PGC y PGC-PYMES y sus implicaciones fiscales . CISS - Muñoz Jiménez, J. (2008). Cotntabilidad financiera. Pearson Prentice Hall

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías